

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 497/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Sa 18/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Sa 18/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 767 eur a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a uznesenia krajského súdu zo 14. decembra 2021, ktoré si ústavný súd dohľadal prostredníctvom webového portálu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, vyplýva, že sťažovateľka podala 26. októbra 2020 na krajskom súde žalobu, ktorou sa domáhala ochrany svojich práv pred iným zásahom Colného úradu Trnava (ďalej len „colný úrad“) ako orgánu verejnej správy, ktorý spočíval podľa názoru sťažovateľky vo vykonanom nezákonnom miestnom zisťovaní v jej podnikateľských priestoroch. Uznesením zo 14. decembra 2021 krajský

súd konanie zastavil, a to z dôvodu, že vo veci namietaného zásahu colného úradu bolo vydané druhostupňové rozhodnutie, v ktorom bola preverovaná aj zákonnosť postupu colného úradu.

3. Proti uzneseniu krajského súdu zo 14. decembra 2021 podala sťažovateľka 29. januára 2022 kasačnú sťažnosť. Krajský súd predložil spis 6. júna 2022 Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa ústavy a listiny a jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa dohovoru tým, že krajský súd koná neefektívne a nesústredene. Vo veci jej žaloby rozhodol krajský súd až po roku a 1 mesiaci, čo považuje sťažovateľka za neprimeranú dobu. Po podaní kasačnej sťažnosti bol krajský súd nečinný a spis predložil kasačnému súdu až po 4 mesiacoch.

5. Ku kritériu právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľka zdôrazňuje, že obdobné konania nemôžu byť považované za náročné, keďže tvoria bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, ktorým je správanie sťažovateľky, zdôrazňuje, že neexistujú žiadne okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu. K postupu samotného krajského súdu sťažovateľka namieta, že celková doba konania, ktorá si vyžaduje osobitnú rýchlosť, je zjavne neprimeraná a nezlučiteľná s právami zaručenými ústavou, listinou a dohovorom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľky považoval ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť

ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (II. ÚS 660/2016, I. ÚS 217/2020).

8. Z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „len“ konaním krajského súdu v napadnutom konaní, čím (jednoznačne) vymedzila aj predmet konania pred ústavným súdom.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (napr. I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020). Európsky súd pre ľudské práva v zásade posudzuje celkovú dĺžku konania na viacerých stupňoch súdov či orgánov štátnej moci, ale aby to v uvedenom kontexte mohol posúdiť aj ústavný súd, musia byť samotnou ústavnou sťažnosťou napadnuté všetky súdy či orgány štátnej správy, ktoré v namietanom konaní participovali.

10. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (a právu na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018, I. ÚS 265/2022). Okrem toho jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa.

11. Ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, č. 26614/95, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, č. 32967/96, body 64, 65 a 66).

12. Zo samotnej argumentácie sťažovateľky v ústavnej sťažnosti je zrejmé, že krajský súd v napadnutom konaní rozhodol o žalobe sťažovateľky uznesením zo 14. decembra 2021. Po podaní kasačnej sťažnosti krajský súd 9. júna 2022 predložil spis kasačnému súdu (čo si ústavný súd overil dopytom na krajskom súde, pozn.). V čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (26. septembra 2022) bolo teda napadnuté konanie na krajskom súde už skončené a objektívne už viac ako 3 mesiace k priet'ahom, ako to tvrdí sťažovateľka, v konaní pred krajským súdom nemohlo dochádzať.

13. Berúc do úvahy celkovú dobu konania krajského súdu od podania žaloby (október 2020) až do vydania rozhodnutia o zastavení konania (december 2021), ktorá predstavuje 1 rok a necelé 2 mesiace, ústavný súd aj s prihliadnutím na judikatúru EŠLP nehodnotí postup krajského súdu v napadnutom konaní ako taký, ktorý by bol spôsobilý bez ďalšieho viesť k záveru o vzniku zbytočných priet'ahov v konaní z dôvodu neprimeranosti dĺžky konania. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu (žaloba o ochranu práv a právom chránených záujmov pred iným zásahom colného úradu). Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti vyslovila domnienku, že ide o konanie vyžadujúce si osobitnú rýchlosť. Ústavný súd bez toho, aby túto tézu bližšie skúmal a analyzoval, konštatuje, že predmet napadnutého konania je neporovnateľný s konaniami, ktoré sú svojou povahou nepochybne naliehavejšie, ako napr. statusové konania, úprava styku s maloletými, spory o nároky z pracovného pomeru a podobne, kde aj ústavný súd postup všeobecných súdov hodnotí omnoho prísnejšie (napr. III. ÚS 196/2012, III. ÚS 410/2013 II. ÚS 540/2021). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dodáva, že predmet napadnutého konania nemožno dať na roveň týchto konaní, hoci pripúšťa, že aj tento typ konania má osobitné postavenie a je pre samotnú sťažovateľku nepochybne dôležitý.

14. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že predmetný spor vedený krajským súdom má pre ňu „podstatný význam“, ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľka počas celkovej dĺžky napadnutého konania neupozornila krajský súd na vznik zbytočných priet'ahov (ako to formuluje v ústavnej sťažnosti, pozn.) písomnou alebo telefonickou urgenciou vrátane sťažnosti predsedovi krajského súdu, resp. žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle Správneho súdneho poriadku, ktorú je možné považovať za účinný (fakultatívny) prostriedok nápravy (podobne II. ÚS 470/2020, I. ÚS 14/2021).

15. Sťažovateľka, ktorá sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu „iba“ k napadnutému konaniu krajského súdu, sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátila v čase, keď už tento prostriedok nápravy nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel (obdobne III. ÚS 154/2018, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020), a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu